

INFORMACIJA DĖL PASAULINĖS MAISTO PROGRAMOS (WFP) MAISTO PIRKIMŲ

Bendra informacija

Pasaulinė maisto programa (World Food Programme, WFP) – Jungtinių Tautų humanitarinės pagalbos programa, per kurią tiekiamas maistas valstybėms, kuriose susiklostė ekstremaliosios situacijos. Organizacija perka maisto produktus ir transportuoja juos į valstybes, kurioms reikalinga pagalba tiekiant maistą savo gyventojams.

WFP pirkimų organizavimas

Maisto produktai WFP perkami per United Nations Global Marketplace (UNGM, <http://www.ungm.org>) – viešųjų pirkimų portalą ir tiesiogiai per WFP Valstybių vietinius ofisus. Bet kurios valstybės gamintojas, norėdamas tapti WFP tiekėju, turi registruotis UNGM sistemoje. UNGM Viešųjų pirkimų valdymo komitetas įvertinęs gamintojo profilį ir prekybos charakteristikas, daro sprendimą dėl tiekėjo statuso suteikimo. Pagrindinis reikalavimas visoms įmonėms - turėti mažiausiai 3 metų patirtį, atitikti kokybinius produkto ar paslaugos reikalavimus. Suteikus tiekėjo statusą, gamintojas galės dalyvauti viešuosiuose pirkimuose. Šis statusas nereiškia, kad gamintojas bus kviečiamas dalyvauti visuose pirkimuose. Pirkimai organizuojami ir kvietimai juose dalyvauti siunčiami, remiantis mažiausio atstumo tarp tiekėjo ir šalies-gavėjos principu, bei atsižvelgiant į šalies-gavėjos poreikį (kokybės, pakavimo, ir kt. reikalavimus). Pirkimai organizuojami trijuose lygiuose: vietiniame, regioniniame ir tarptautiniame. Kadangi siekiama kuo greičiau įvykdyti pirkimą ir pristatyti maisto produktus į vietą, pasirenkamas atitinkamas pirkimo lygis, galintis užtikrinti tiek pristatymo greitį, tiek tinkamas maisto charakteristikas.

Savanoriškų įmokų panaudojimo nukreipimas

WFP maisto produktus perka iš valstybių-donorių ir kitų rėmėjų sumokėtų lėšų. Kiekviena valstybė-donorė, mokėdama savanorišką įnašą Organizacijai, gali teikti prašymą šias lėšas naudoti perkant maisto produktus tam tikroje valstybėje arba regione.

Lietuvos dalyvavimas WFP

Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo agentūros duomenimis, UNGM viešųjų pirkimų portale šiuo metu registruotos 16 Lietuvos įmonių, tačiau nėra žinoma ar jos aktyviai dalyvauja WFP ir bendrai JTO veikloje. Pagal WFP vidines taisykles, neaktyvios įmonės gali būti pašalintos iš UNGM sąrašų. 2013 m. LT sumokėjo savanorišką \$47.828 (121 tūkst. Lt) įmoką. Šiuo metu naudojamosi teise nukreipti lėšas skiriant jas pagalbos operacijoms Sirijoje ir Sahelio regione.

Galimybės Lietuvos gamintojams

LT mokėdama savanorišką įmoką, gali siūlyti maisto prekes pirkti iš LT gamintojų. Tačiau reali galimybė paremti LT gamintojus yra maža, nes turi sutapti WFP paklausa tam tikrai prekei, LT gamintojo (turinčio WFP tiekėjo statusą ir atitinkančio kitus reikalavimus) prekės pasiūla, atstumas tarp LT ir šalies-gavėjos turėtų būti kuo mažesnis ir taip pat LT gamintojo pasiūlymas turi atitikti kitus WFP viešųjų pirkimų kriterijus. Siekiant stiprinti šią galimybę, reikia bendradarbiauti tiesiogiai su WFP, turint aiškią LT strategiją ir poziciją šiuo klausimu. Remiantis mažiausio atstumo principu, potencialiai LT gamintojai galėtų tiekti maisto produktus Sirijai, Irakui, Palestinei, Uzbekistanui, Tadžikistanui, Kirgizijai, Sahelio regiono valstybėms.

LT gamintojai galėtų bendradarbiauti su WFP dvejose srityse:

1) Dalyvaujant viešųjų pirkimų konkursuose ir tiekiant maisto produktus, praturtintus vitaminais (kategorija „*blended foods*“, kuriems poreikis nuo 2011 iki 2012 m. išaugo trigubai), kvietinius miltus, makaronus ir augalinį aliejų. Taip pat LT gamintojai galėtų išnaudoti galimybę dalyvauti mokyklų maitinimo programose, tiekiant aukščiau minėtus maisto produktus.

2) Dalyvaujant viešųjų pirkimų konkursuose bei tiekiant ne maisto prekes ir paslaugas WFP vykdomiems projektams ir programoms. Šiems pirkimams ne visada galioja mažiausios kainos prioritetas, vertinama kokybė ir tiekėjo kompetencija. LT tiekėjams būtų galimybė dalyvauti techninėje pagalboje, pavyzdžiui, dalyvauti spaudos darbų arba vertimo paslaugų konkursuose (informacinių leidinių bei instrukcinių bukletų rengimas ir spausdinimas). Kitos galimo bendradarbiavimo sritys yra informacijos ir komunikacijos (ICT) paslaugos ir žemės ūkio įrangos tiekimas bei priežiūra.

Reikalavimai potencialiems tiekėjams

- Teisinė galimybė sudaryti sutartį su JTO.
- Tiekiant maisto produktus, pagrindinė įmonės veikla turi būti susijusi su javais, ankštiniais augalais, maistiniu aliejumi ir/arba perdirbtomis prekėmis (tokiomis kaip kvietiniai miltai, maišytas maistas („*blended foods*“), energetiniai sausainiai).
- Įmonės siūlomos prekės ir paslaugos turi atitikti WFP projektų ir programų poreikį, bei įmonė turi turėti reikiamą profesinę ir techninę kompetenciją.
- Galimybė ne tik tiekti prekes, bet ir vykdyti montavimo darbus, vesti mokymus ir užtikrinti techninę priežiūrą valstybėse, kuriose šios prekės bus naudojamos.
- Įmonė turi būti pasiruošusi išsiųsti įmonės darbuotoją į projekto/programos vykdymo vietą.
- Galimybė teikti techninius vadovus, instrukcijų bukletus ir atsarginių dalių sąrašus reikiama kalba.
- Įmonė turi turėti mažiausiai 3 metų patirtį.
- Įmonė sutinka su WFP sąlygomis ir taisyklėmis, įskaitant mokėjimo už paslaugas ir produktus sąlygas.
- Turi būti pateiktos mažiausiai trys prekybos rekomendacijos (atsiliepimai).
- Įmonė turi būti registruota UNGM portale ir atsakiusi į specifinius WFP klausimus (dalyvaujant maisto produktų pirkimuose).

Registracijos UNGM reikalavimai

Registruojantis UNGM daugelis JTO institucijų prašo pateikti tik bazinę informaciją apie įmonę. Bendradarbiavimas su WFP reikalauja aukšto patikimumo lygio, todėl registruojantis UNGM ir susiejant veiklą su WFP, reikia pateikti papildomą informaciją (žr. 4-6 punktus žemiau). Atskirais atvejais gali prireikti ir atsiliepimų, bei finansinės informacijos (7 ir 8 punktai).

1. Bendra informacija apie įmonę (pavadinimas, kodas, adresas, telefono numeris, kontaktinio asmens duomenys, ir kt.);
2. Informacija apie valstybes, kuriose įmonė užsiima verslu.
3. Prekių ir paslaugų klasifikacija.
4. Įmonės registracijos pažymėjimas arba kitas dokumentas įrodantis teisinį įmonės statusą.
5. Informacija apie mažiausiai tris nepriklausomus, tiesiogiai su įmone nesusijusius, verslo partnerius, jų kontaktinių asmenų e-paštų adresai.
6. Įmonės savininkų ir aukščiausių vadovų vardai (įskaitant dukterines įmones ir filialus). Tarpininkų, agentų arba konsultantų, padėjusių gauti JTO kontraktą vardai (jei taikytina).
7. Trijų nepriklausomų, tiesiogiai su įmone nesusijusių, verslo partnerių rekomendaciniai laišakai.
8. Paskutinių 3 metų audituotos / patvirtintos finansinės ataskaitos ar lygiaverčiai dokumentai.

Kontaktinis asmuo, galintis suteikti detalesnę informaciją

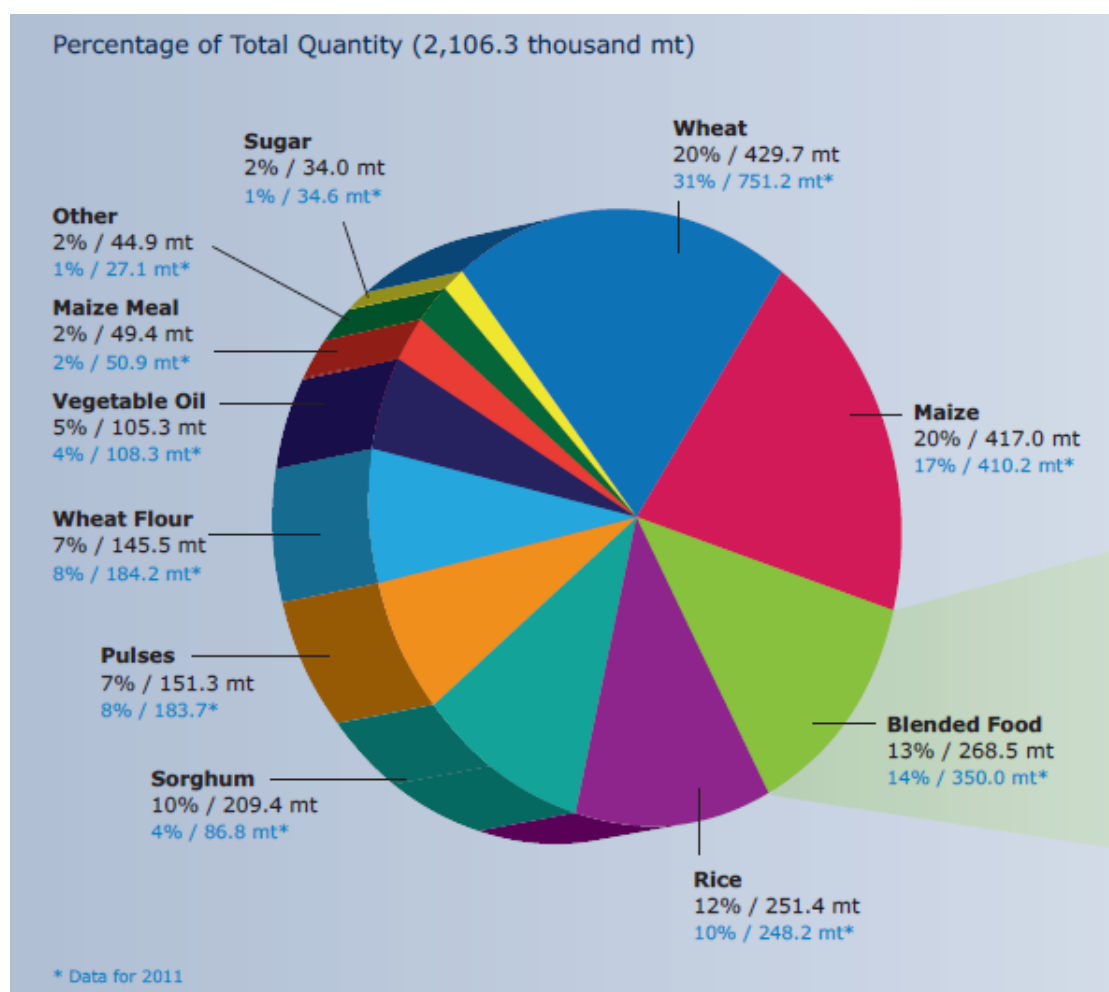
Kęstutis Tarnauskas, Žemės ūkio atašė Lietuvos ambasadoje Italijoje. Tel.: +39 06 855 90 52, kestutis.tarnauskas@zum.lt.

Papildoma informacija žiniai

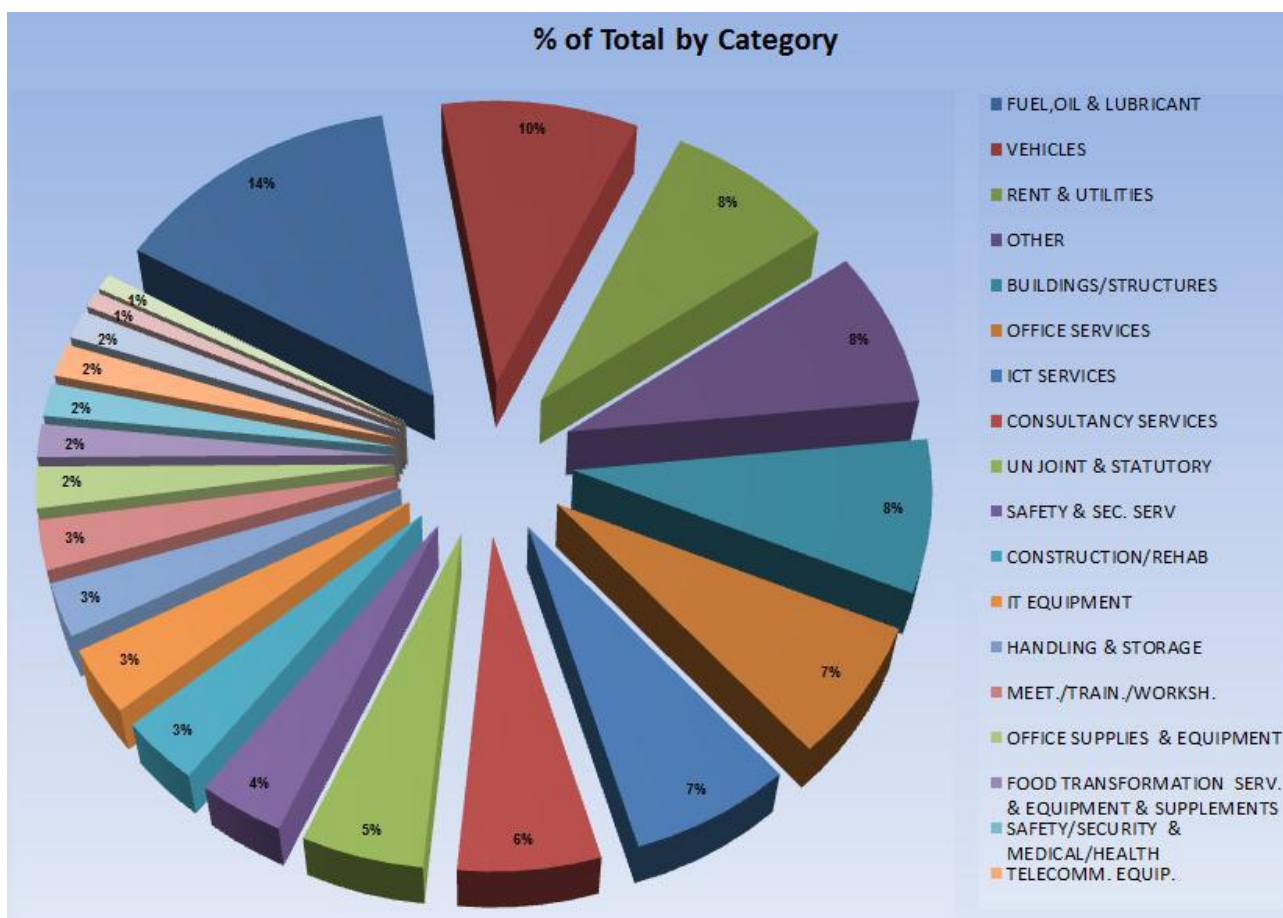
2012 m. WFP maisto pirkimai		
Pardavėja	Prekė	Šalis-gavėja
Estija	Augalinis aliejus (\$551.902)	Kirgizija
Vokietija	Cukrus (\$1.289.363)	Sirija, Palestina, Š.Korėja, Kongo, Haitis, Iranas, Kamerūnas
	Sausas pienas (\$953.600)	Š.Korėja
Vengrija	Augalinis aliejus (\$1.864.852)	Jemenas, Sirija
Ukraina	Soros (\$6.804.450)	Atsargos sandėlyje
	Skaldyti žirniai (\$4.885.202)	Šri Lanka, Senegalas, Mauritanija, Bangladešas, Sudanas, kt.
	Kviečiai (\$2.946.114)	Mauritanija
	Kukurūzai (\$2.585.543)	Š.Korėja
	Žirniai (\$231.840)	Lesotas
Rusija	Kvietiniai miltai (\$19.155.132)	Tadžikistanas, Š.Korėja, Kirgizija, Etiopija, Armėnija, kt.
	Skaldyti žirniai (\$16.964.537)	Somalis, Čadas, Pakistanas, Senegalas, Madagaskaras, kt.
	Lęšiai (\$347.875)	Sirija
	Avinžirniai (\$217.340)	Sirija
	Augalinis aliejus (\$110.078)	Armėnija
	Makaronai (\$67.252)	Armėnija
	Grikių (\$59.160)	Armėnija
	Ryžiai (\$58.208)	Armėnija
	Žirniai (\$11.225)	Mauritanija

Kt. valstybės: http://one.wfp.org/operations/Procurement/food_pro_map_12/fpm_popup/fpm_popup.html

Maisto produktų pirkimas 2012 m. pagal produktų rūšį (anglų k.) (Viso 2,1 mln. tonų, bendra vertė 1,1 mlrd. JAV dolerių)

Ne maisto prekių ir paslaugų pirkimas 2012 m. pagal kategorijas (anglų k.)
 (Bendra vertė 462 mln. JAV dolerių)

Doing Business with the UN WFP (informacija apie WFP, reikalavimai tiekėjams, sutarčių ir mokėjimo sąlygos, pakavimas, pristatymas):

http://documents.wfp.org/stellent/groups/public/documents/manual_guide_proced/wfp236434.pdf

Paslaugų ir prekių tiekimo JTO ir jos institucijoms gairės:

<https://www.un.org/Public/KnowledgeCentre/Guidelines>